

Виховний захід «Біль Афганської війни»

(до Дня ушанування, 15 лютого, учасників бойових дій на території інших держав)

***Війна в
Афганістані***
**(25 грудня 1979 року –
15 лютого 1989 року)**

Форма проведення – Вечір пам'яті.
Підготувала Костюк Т.І.

Методична розробка виховного заходу з мультимедійною презентацією “Біль Афганської війни”

Форма проведення: Вечір пам'яті

Автор: викладач української мови та літератури Костюк Т.І.

Актуальність даної методичної розробки полягає у необхідності патріотичного виховання молоді, шанобливого ставлення до воїнів-афганців, розширення знань учнів про інтернаціональний обов'язок солдата.

Мета заходу: розширити знання учнів про історичні події афганської війни;

виховувати повагу і пошану до воїнів-інтернаціоналістів, до трагічної сторінки нашої історії; згадати воїнів – земляків, розповісти про випускників училища, що служили в Афганістані, віддати данину пам'яті полеглим воїнам-афганцям; формувати уяву про військовий обов'язок і вірність Батьківщині, честь, мужність, самопожертву. Пов'язати матеріали минулого і військові дії сьогодні на Сході нашої країни.

Обладнання: мультимедійний проектор, мультимедійна дошка, презентація, відеоролики, збірка віршів, аудіозапис пісень відповідної тематики, виставка фотографій, присвячених афганській війні.

Хід заходу

Звучить аудіозапис пісні «Не жди мене» (муз.В.Прокопика, сл.А.Матвійчука, виконує Н.Яремчук. Пісня присвячена юнакам, що загинули в Афганістані.

Викладач. Все далі і далі час віддаляє нас, що живуть у ХХІ столітті, від століття минулого з його епохальними подіями, що залишаться в пам'яті наступних поколінь. Афганська війна, що продовжувалася з 25 грудня 1979 року по 15 лютого 1989 року, за своїми масштабами посідає скромне місце у низці військових конфліктів. Але за безглуздістю понесених втрат, моральному збитку та політичними наслідками рівних їй немає.

Пам'яті всіх воїнів-інтернаціоналістів, що пройшли дорогами Афганістану, присвячується.

Учень 1. Офіційно війну в Афганістані називали «виконанням інтернаціонального обов'язку». Що це була за війна? З чого все почалося?

У 1978 р. в Афганістані стався переворот, до влади прийшла прокомуністична Народно-демократична партія Афганістану. Її лідери намагалися за короткий термін побудувати соціалізм у відсталій

феодалній країні. Ця політика не зустріла підтримки з боку населення. У відповідь на репресії афганці взялися за зброю. Опір комуністам очолили ісламісти. Партизанам, яких називали борцями за віру або моджахедами, допомагали США та Пакистан. Афганська влада звернулася до СРСР з проханням надати військову допомогу у придушенні цього опору шляхом вводу радянських військ на територію Афганістану. За 8 місяців 1978 р. таких прохань було понад 20.

Учень 2. Радянське керівництво для запобігання загрози появи біля кордонів СРСР ворожої держави, прийняло рішення про введення Обмеженого контингенту Радянських військ в Афганістан (її ще називали 40-а армія). Їхньою задачею був захист місцевого населення від банд, а також розподіл харчів, пального та предметів першої необхідності. Рішення було прийнято 12 грудня 1979 року.

В ніч на 27 грудня радянський десант висадився у столиці країни Кабулі та штурмом узяв палац диктатора Аміна. Наступного ранку до Кабулу почали прибувати наші війська.

1. Там за рекой, есть горный перевал
За перевалом – серпантин дороги,
Дорогой той, наш полк входил в Афган,
Когда был ночью поднят по тревоге.

- И мы тогда, зеленые совсем .
Еще безусые в погонах мальчуганы,
2. Не понимали для чего – зачем
Заходим мы на территорию Афгана.

2. Сквозь звуки лязганья металла о бетон

По всей колонне донеслась команда,
Что наш “Гвардейский” наш “Берлинский” полк
Через Герат идет сейчас к Шинданду.
Попав в Афган, одно мы знали точно
Афганистан – восточная страна,
И что не зря зовут “горячей точкой”
Страну на карте, где идет война.
Война всерьез, война здесь не на шутку,
А значит кровь, а значит смерть людей.
Представить страшно даже на минутку
Картину тех, давно минувших дней.

Викладач. Але через деякий час наші війська було втягнуто в громадянську війну, що розпалювалася між збройними силами Демократичної республіки Афганістан і моджахедами, та стали її активними учасниками. Адже в Афганістані споконвіку дуже сильні племінні традиції, велику роль відіграє релігія. Іслам – частина культури та способу життя народів Афганістану. Ніякі прибульці не в змозі затвердити на афганській землі інші порядки. Вводячи 40-у армію в Афганістан, радянські керівники розраховували швидко «навести порядок» – і зробили хибний крок ...

Учень 1.

По горным дорогам Афгана
В течение нескольких лет,
Приказ боевой выполняя,
Советский прошел контингент.
В далекой стране за кордоном
Не мало пришлось повидать,
Атаки наемных душманов
Порой каждый день отражать.
Не все возвратились с Востока,
Не все что хотелось сбылось,
Под солнцем палящим жестоко
Увидеть не мало пришлось.
Им было всего 18,
Когда их призвали служить.
Как жаль, что погибли ребята,
Которым хотелось пожить.

Учень 2. 9 страшних років велася війна в Афганістані. Заокеанські стратеги у боротьбі за вплив у цьому вибухонебезпечному регіоні не жаліли коштів. Проти нас була оголошена не лише інформаційна війна. Широкою рікою текли в Афганістан сучасні засоби ППО, стрілкове та важке озброєння, засоби мінної війни. Але головне – гроші. За кожне вухо радянського солдата, як за скальп під час

завоювання Америки, щедро платили. Вбивство із засідки стало найприбутковішим бізнесом для простого афганця.

Коли у 1986 р США почали поставляти афганським моджахедам ПЗРК «Стінгер», командування ОКРВ обіцяло звання Героя Радянського Союзу кожному, хто захопить цей комплекс у робочому стані. За роки Афганської війни радянські спецназівці змогли добути 8 (!) робочих ПЗРК «Стінгер», але жоден із них Героєм не став.

Мальчишка 20-ти неполных лет
Остался на земле Афганистана.
Мальчишка 20-ти неполных лет
Мечтал на родину вернуться из Афгана,
Увидеть маму, встретить свой рассвет.
Да не судьба – душманской пулей скошен...
Домой вернулись письма и портрет.
На нем мальчишка, нет – теперь мужчина.
Вся жизнь его – неполных 20 лет.
Писал он маме: "За меня не бойся.
Служу нормально. Что ещё сказать?
Хожу в колонны, так что не тревожься.
Весной вернусь – теперь недолго ждать.
Моя родная, ты не огорчайся
Со мной ты рядом в мыслях и в делах"...
(Он не писал, что там по ним стреляют
И «духи» караулят их в горах).

Учень 3. Ця війна називалася «неоголошеною». За 9 років радянські війська брали участь у 416 планових бойових операціях. А в цей час московське радіо і телебачення повідомляло про посаджені дерева, викопані радянськими військами арики та планові бойові навчання, а звіди прибували до сіл і міст цинкові труни. Хлопці йшли служити до армії, і більшість батьків не знали, що їхніх синів відправлено до далекого Афганістану.

Викладач. За 9 років через Афганістан пройшло біля 600 тисяч радянських воїнів. Ми втратили вбитими та померлими від ран 15 051 людину, пораненими та скаліченими – 54 000 чоловік, полоненими та пропалими без вісти – 330 чоловік. Стали інвалідами війни – 6669 чоловік. Сотні людських життів стали пов'язані з подіями, що розгорнулися у країні гір і пісків. Полаmano долі радянських хлопців, що опинилися вдалі від батьківщини та зазирали в обличчя смерті.

Відеоролик пісні О.Розенбаума «Черный тюльпан»

Потери СССР	
1979 год	86 человек
1980 год	1484 человека
1981 год	1298 человек
1982 год	1948 человек
1983 год	1446 человек
1984 год	2343 человек
1985 год	1868 человек
1986 год	1333 человека
1987 год	1215 человек
1988 год	759 человек
1989 год	53 человека
Итого — 13 833 человека.	

Учитель повідомляє про наших земляків, що загинули на чужій Афганській землі (В.Кривич, сирота, освоював професію токаря, похований на Новоосинівському кладовищі; В.Мінц – родом із с.Пристін; М.Знова...)

Учень (Сизонов Євген) доповнює розповідь результатами пошукової попередньої роботи (Див. стенд на 4-му поверсі, матеріали музею училища)

Учень 2. Усі труднощі хлопці переносили стійко, мужньо, героїчно. На гірських заставах, у повітрі та на землі, у Гераті та Кандагарі, Кундузі та Джелалабаді виконували вони свій військовий обов'язок. Вони потрапляли у засідки та живцем горіли у БТР-ах, ковтали пилюку доріг під перехресним вогнем кулеметів, ризикуючи власним життям, виносили з поля бою поранених, залишаючись один на один з ворогами, прикривали відхід своїх бойових товаришів. Погортайте Книгу Пам'яті:...героїчно загинув у нічному бою; вступив у бій з переважаючими силами супротивника і загинув; керував боєм, будучи смертельно пораненим, до останнього подиху; загинув у рукопашній сутичці...

Учень 3. За мужність і героїзм, за з честю виконаний обов'язок орденами та медалями СРСР нагороджено 200 тисяч військовослужбовців, у тому числі посмертно – 10 900. Удостоєно звання Героя Радянського Союзу 66 військовослужбовців, з них – 23 посмертно.

Відеоролик пісні групи «Голубые береты» «Ордена не продаются»

Учень 4 Коли закінчилася війна, солдати і офіцери з почуттям виконаного обов'язку повернулися на рідну землю. З величезною радістю зустрічали їх батьки та матері, дружини й діти, друзі та кохані. А за межами будинку їх вважали «переможеними» та намагалися не говорити про цю війну. Начебто і не було її. З листа Володимира Єрохова, рядового гранатометника:

«... Поверталися ми з надією, що вдома нас чекають з широкими обіймами. І раптом відкриття – нікому не цікаво, що ми пережили. ...В інституті старий викладач переконував:

- Ви стали жертвою політичної помилки.
- Мені було тоді 18 років. А вам скільки? Коли у нас там шкіра лускала від спеки, ви мовчали. Коли нас привозили у «чорних тюльпанах», ви мовчали. Тепер усі разом заговорили: жертва... помилка...
- А я не хочу бути жертвою політичної помилки. Хай світ перевернеться, але це не перевернеться: герої у землі лежать»

Читець 1

Кто виноват, что, испытал все муки,
Мы не в восторге от своих наград?
Быть может, мой товарищ виноват,
Что возвратился к матери безруким?

Кто виноват, что жизнь свою отдали,
А славы не прибавили стране,
Что нас, непобеждённых в той войне,
Как побеждённых дома принимали?

Кто виноват, что так и нет ответа,
Зачем была та странная война,
Где есть одна лишь страшная цена
И никакого выигрыша нету?

Відеоролик « 20-річчю Афганської війни» або презентація «Афганістан» (див. стара чорна фл.)

Викладач. Так, по-різному оцінюються події тієї війни. Більшість називають її «помилкою» та «інтервенцією», а воїнів-афганців – «убивцями» та «окупантами». Тоді, у 1979 році Батьківщина відправила своїх солдатів на захист південних кордонів, не підкоритися цьому наказові вони не могли. Не можна засуджувати солдатів, що виконували свій військовий обов'язок. Історія розсудить «Ким були ми в країні далекій».

Читець2

Виноватую улыбку
Ты не прячь, военкомат.
Говорят, была ошибка
Девять лет тому назад.
Там, где звезды над крестами
Золотом обведены,
Кто-то сонными бровями
Двинул в сторону войны.

И рванули батальоны,
От речей навеселе,
По нерусской, прокаленной
Ненавидящей земле.
Золотая чья-то рыбка,
Чей-то звездный календарь!..
Уж какая там ошибка,
Коль обещана медаль!

Девять лет сносили стойко
Груз приказов и гробов.
А в России перестройка
Аппаратов и штабов.
Реагировали гибко:
Это что там за война?
И кивнули: Да, ошибка,
Ведь ошибка не вина...

Парня у Джелалабада
Отыскало письмоце,
А над парнем как лампада –
Друга белое лицо.
Станет зыбко, станет липко
В отчете доме у ракит...
Мама, это не ошибка:
Я действительно убит.

Викладач. Воїни-інтернаціоналісти, що пройшли Афганістан, живуть і працюють серед нас. Вони – наша гордість. Хлопці, що волею долі опинилися далеко від Батьківщини, показали всім, що вони, як і раніше, вірні сини та надійні захисники інтересів своєї країни. Не можна забувати про солдатів цієї війни.

**Нельзя забывать о солдатах
этой войны!**

15 лютого 1989 року закінчилася ця війна, найдовша з воєн, що вела наша країна у 20 столітті. У цей день землю Афганістана залишив останній радянський солдат.

15 февраля 1989 года землю
Афганистана покинул последний
советский солдат.

Відеоролик пісні групи «Голубые береты» «Мы уходим».

Учень 5 У народі кажуть: «Життя прожити – не поле перейти...». Так можуть говорити тільки ті, хто ніколи не ходив мінним полем, кого не будили розриви снарядів, кому не наспівували свої смертельні мелодії кулі...

Ті, кого вшановують щороку 15 лютого, зовсім іншої думки. Вони, як ніхто, навчилися цінувати найвищу нагороду, яку вони отримали – життя. А його хіба можна почепити на мундир чи цивільний костюм?! Життя для того, щоб жити.

Учень 6 Цього дня ми вшануємо тих, кому довелося воювати в чужих країнах, які виконували воїнський обов'язок та бойовий наказ Батьківщини, але за її межами.

Ми схиляємо голови перед світлою пам'яттю загиблих, перед членами сімей загиблих. Висловлюємо глибоку подяку батькам, які виховали мужніх синів. А всім, хто пройшов через горнила жорстоких воєн, бажаємо міцного здоров'я, сили духу, родинного щастя та благополуччя. Нехай над всіма нами буде мирне небо.

Учитель: сьогоднішня виховна година – **Вечір пам'яті** – зміцнить, я в цьому впевнена, ваше почуття патріотизму, ви, у певній мірі, відчуєте особисту відповідальність за долю своєї держави. **Патріотизм** – це любов до Батьківщини. А для кожної людини в світі її рідний край є найдорожчим та наймилішим серцю. Патріотичні почуття є у кожного з нас, і ми маємо прагнути зробити щось важливе для своєї Батьківщини.

Сьогодні, на жаль, іде війна на Сході України. З початком **АТО (Антитерористичної операції)** соцмережі наповнилися піснями і віршами українців про війну, героїзм бійців, біль їхніх матерів, дітей, про жахи війни та прагнення до перемоги. Серед них вірш нашої землячки – поетеси **Н.В.Семененко «Війна завжди невчасна й непотрібна»**

Війна завжди невчасна й непотрібна

Читець 1 Чи думала, чи знала мати, Що втратить сина, свою дитину?

Пішов назавжди, щоб захищати Свій край, родину і Україну

Він – наша гордість, він – учень школи Хоробре серце, простий хлопчина.

Нам не забути його ніколи: Жив і загинув за Україну

Читець 2 Героям слава і пам`ять вічна

У школі маєм його світлини

Хай на могилі палає свічка

Він – син народу, син Україн

Читець 1 Йому би жити, цвісти, кохати,

Стрічати весни в сім`ї, в родині.

Умита мати слізьми гіркими.

Лишився вірним він Україні

Читець 2 Скількох Максимів ще треба вбити?

Болить у серці всього народу,

Щоби бандитів тих зупинити,

Добути рідній землі свободу?

Читець 1 Щодня втрачає людей країна,

Страждань і смутку стає багато.

За патріота, героя – сина

Уклін сердечний приймає мати.

Учитель *Насамкінець сьогоднішнього заходу прослухайте, будь ласка, «Різдвяну молитву», яку виконує група «Пікардійська терція» (альбом «Пісні війни»)*

Використані джерела

Художня література

- *Светлана Алексиевич*. Цинковые мальчики. — М.: Время, 2007.
- *Павел Андреев*. Двенадцать рассказов. «Афганская война 1979—1989 гг.», 1998—2002.
- *Олег Ермаков*. Афганские рассказы. Знак зверя.
-
- **Мемуари**
- *Громов Б. В.* «Ограниченный контингент». М., Изд. группа «Прогресс», «Культура», 1994. 352 с. В книге последнего командующего 40-й армии приведены многие документы, раскрывающие причины ввода войск, описаны многие события войны.
- *Майоров А. М.* Правда об Афганской войне Свидетельства главного военного советника. М., Права Человека, 1996, ISBN 5-7712-0032-8
- *Бондаренко И. Н.* «Как мы строили в Афганистане», Москва, 2009 г.

Кінематограф

- «Жаркое лето в Кабуле» (1983) — фильм режиссёра Али Хамраев
- «Груз 300» (1989) — фильм Свердловской киностудии
- «Афганский излом» (1991, СССР—Италия) — фильм Владимира Бортко о войне в Афганистане
- «Пешаварский вальс» (1994) — фильм Т. Бекмамбетова и Г. Каюмова по мнению ветеранов-«афганцев», одна из самых пронзительных и правдивых кинокартин о той войне, посвящённых событиям в Бадабере
- «Мусульманин» (1995) — фильм Владимира Хотиненко о советском солдате, вернувшемся домой после 7 лет в плену у моджахедов
- «9 рота» (2005, Россия—Украина—Финляндия) — фильм Фёдора Бондарчука
- «Охотники за караванами» (2010) — военная драма по мотивам произведений Александра Проханова «Охотник за караванами» и «Мусульманская свадьба».

Музыка

- «Голубые береты»: Наш Афган, Афганский излом, Серебристый самолёт, Война не прогулка, Границы
- «Контингент»: Кукушка, Пленным, Метр на два
- «Любэ»: За тебя